

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРИВОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ГІРНИЧО-ЕЛЕКТРОМЕХАНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
КРИВОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення Педагогічної ради
31.08.2023 року, протокол № 1

Уведено в дію наказом директора
«01» 09 2023 року № 149-осн

ПОЛОЖЕННЯ

про практичну підготовку
здобувачів фахової передвищої освіти
у Відокремленому структурному підрозділі
«Гірничо-електромеханічний фаховий коледж
Криворізького національного університету»

Кривий Ріг
2023

I. Загальні положення

1.1. Практична підготовка здобувачів освіти у Відокремленому структурному підрозділі «Гірничо-електромеханічний фаховий коледж Криворізького національного університету» (далі – Коледж) - одна з форм організації освітнього процесу та обов'язкова складова освітньо-професійних програм, які здобуваються в коледжі у сфері фахової передвищої освіти.

1.2. У Положенні про практичну підготовку здобувачів освіти Відокремленого структурного підрозділу «Гірничо-електромеханічний фаховий коледж Криворізького національного університету» (далі – Положення) розглядаються загальні питання організації, проведення, підведення підсумків та забезпечення практичної підготовки здобувачів фахової передвищої освіти.

1.3. Нормативно-правова база практичної підготовки складається з Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про вищу освіту», «Про професійну (професійно-технічну) освіту», Наказу МОН України № 510 «Про затвердження Типового положення про організацію освітнього процесу в закладах фахової передвищої освіти та Положення про практичну підготовку здобувачів фахової передвищої освіти» від 02.05.2023 року, інших Законів та прийнятих відповідно до них нормативно-правових актів, цього Положення, установчих документів коледжу, зокрема «Положення про Відокремлений структурний підрозділ «Гірничо-електромеханічний фаховий коледж Криворізького національного університету» та «Положення про організацію освітнього процесу Відокремленого структурного підрозділу «Гірничо-електромеханічний фаховий коледж Криворізького національного університету».

1.4. Зміст та завдання практичної підготовки визначаються в програмах практик на підставі нормативного змісту підготовки здобувачів освіти, сформульованого в стандартах фахової передвищої освіти за спеціальностями та в освітньо-професійних програмах.

Одним із завдань практичної підготовки може бути оволодіння здобувачами освіти спорідненою робітничою професією.

1.5. Здобувачі освіти заочної форми навчання проходять усі види практики, що визначені відповідною освітньо-професійною програмою. Здобувачі освіти, які працюють відповідно до фаху, звільняються від проходження окремих практик із зарахуванням відповідних кредитів ЄКТС та на підставі підтверджуючих документів з підприємства про їх роботу на даній посаді. Такі здобувачі освіти звітують про проходження практики згідно п.5.3 даного Положення.

1.6. Здобувачам освіти, які раніше здобули професійну (професійно-технічну), фахову передвищу або вищу освіту, проходження практичної підготовки може бути визнано (зараховано) на підставі порівняння результатів навчання або їм може бути надано можливість проходження практик, які передбачають набуття інших компетентностей, у тому числі визначених стандартами фахової передвищої, вищої освіти або професійними стандартами (за їх наявності) або результатів навчання з внесенням відповідних змін до їх індивідуальних навчальних планів.

II. Мета, види практичної підготовки та вимоги до програми практики

2.1. Метою практичної підготовки є формування та розвиток професійних компетентностей здобувачів освіти, отримання практичного досвіду, оволодіння сучасними методами і формами організації праці, обладнанням, пристроями і технологіями відповідно до спеціальності, за якою здобувають фахову передвищу освіту в коледжі, а також ознайомлення з умовами провадження професійної діяльності.

2.2. Залежно від спеціальності (освітньо-професійної програми) практична підготовка здобувачів освіти здійснюється за такими видами:

- навчальна практика в навчально-виробничих майстернях;
- виробнича (навчальна, технологічна, експлуатаційна, конструкторська, економічна, тощо) практика, залежно від спеціальності (освітньо-професійної програми), за якою здійснюється підготовка здобувачів освіти;
- переддипломна практика.

2.3. Перелік усіх видів практик для кожної освітньо-професійної програми, їх послідовність, форми, тривалість і строки проведення визначаються у навчальних планах, які складаються коледжем та затверджуються Вченою радою Криворізького національного університету.

2.4. Навчальна практика, включаючи екскурсійну, ознайомлювальну, комп'ютерну тощо, проводиться для завершення формування передбачених освітньо-професійною програмою компетентностей щодо поводження з обладнанням, пристроями і технологіями відповідно до спеціальності.

Навчальна практика може проводитись у визначений період навчального року або паралельно з навчальними заняттями з урахуванням тривалості навчального часу для здобувачів освіти та форми здобуття фахової передвищої освіти.

2.5. Виробнича, переддипломна практики проводяться для отримання досвіду застосування набутих компетентностей, використання обладнання, пристроїв і технологій відповідно до спеціальності, оволодіння сучасними формами організації праці та ознайомлення з умовами провадження

професійної діяльності. Завданням переддипломної практики також є збирання фактичного матеріалу для виконання кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту).

2.6. Зміст і послідовність практичної підготовки, відповідні форми звітності визначаються програмами практик, які розробляються цикловими комісіями на підставі відповідних освітньо-професійних програм та згідно з навчальними планами, і затверджуються директором коледжу.

Програма практики повинна містити:

- назву практики із зазначенням її виду, опису, мети, основних завдань та форми підсумкового контролю;
- етапи, завдання для самостійної роботи, індивідуальні завдання;
- вимоги до звітної документації та проведення підсумкового контролю;
- критерії оцінювання.

Інші вимоги до програми практики, її структури та змісту визначаються цикловими комісіями відповідно до спеціальності/освітньо-професійної програми.

III Бази практики

3.1. Практична підготовка здобувачів освіти проводиться на базах практики, які мають відповідати вимогам програми практики.

Базами практичної підготовки здобувачів освіти є: навчально-виробничі майстерні, спеціалізовані кабінети, лабораторії коледжу або аналогічні структурні підрозділи інших закладів освіти, зокрема Криворізького національного університету, а також підприємства, організації та установи усіх форм власності та сфер управління, включаючи державні органи, органи охорони правопорядку, військові частини, у фізичних осіб-підприємців (ФОП) та фізичних осіб, які ведуть незалежну професійну діяльність, на підставі з завчасно укладеними з ними договорами.

Навчальна практика у навчально-виробничих майстернях коледжу проводиться під керівництвом майстрів виробничого навчання.

3.2. Визначення баз практики здійснюється директором коледжу, виходячи з їх спроможності забезпечити виконання програми практики. Перевага має надаватись підприємствам, які використовують сучасні обладнання та технології. Перевага при виборі бази переддипломної практики надається майбутньому місцю працевлаштування здобувача освіти.

3.3. Здобувачі освіти з дозволу директора коледжу та відповідних циклових комісій можуть самостійно підбирати для себе місце проходження практики (базу практики) і пропонувати його для використання. Усі

необхідні документи (листи, довідки, договори, інше) оформлюються не пізніше як за два тижня до початку практики.

Здобувачі освіти, які перебувають за межами міста Кривий Ріг, можуть з письмового дозволу адміністрації коледжу та циклових комісій підбирати для себе місце проходження практики і пропонувати його для використання за місцем проживання, за умовами відповідності бази практики вимогам програми.

3.4. Здобувачі освіти, які поєднують навчання з роботою, можуть проходити практичну підготовку шляхом навчання на робочому місці у процесі виконання посадових обов'язків, якщо це забезпечує виконання програми практики.

3.5. Вибір бази практики за межами України здійснюється за згодою адміністрації, а організація практичної підготовки та відповідальність сторін визначається умовами договору, у разі його відсутності, - забезпечується базою виробничої практики (підприємством, установою, організацією).

Визначення бази практики на тимчасово окупованій території України та території держави-агресора забороняється.

IV Організація і керівництво практикою

4.1. Відповідальність за організацію і проведення практики здобувачів освіти покладається на директора коледжу. Загальну організацію практики здобувачів освіти та контроль за її проведенням у коледжі здійснює заступник директора з виробничої роботи, завідувач начальної-виробничою практикою та завідувач навчально-виробничими майстернями.

Навчально-методичне керівництво і виконання програм практик здобувачів освіти забезпечують відповідні циклові комісії коледжу та майстри виробничого навчання, які визначені наказом директора коледжу.

4.2. Безпосереднє керівництво практиками здобувачів освіти здійснюють керівники практики від закладу освіти, які визначені наказом директора коледжу, та (крім проведення практики в структурних підрозділах коледжу) керівники практики від бази практики, які визначені керівництвом баз практики відповідно до договору про проведення практичної підготовки здобувачів освіти.

4.3. Виробничі практики (навчальна, технологічна, переддипломна та інші) проводяться під керівництвом керівників практики – викладачів спеціальних дисциплін.

Завдання керівника практики від коледжу:

- перед початком практики контролює підготовленість баз практики до прибуття здобувачів освіти-практикантів;

- забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед відправленням здобувачів освіти на практику: інструктаж про порядок проходження практики та з техніки безпеки, надання здобувачам освіти-практикантам необхідних документів (направлення, щоденника, індивідуального завдання, методичних рекомендацій) перелік яких встановлює циклова комісія;

- ознайомлює здобувачів освіти з системою звітності з практики, прийнятою цикловою комісією, а саме: подання звіту, виконання кваліфікаційної роботи, вигляду оформлення виконаного індивідуального завдання тощо;

- у тісному контакті з керівником практики від бази практики забезпечує якість її проходження згідно з програмою;

- контролює забезпечення нормальних умов праці і побуту здобувачів освіти та проведення з ними обов'язкових інструктажів з охорони праці і техніки безпеки;

- контролює відвідування здобувачами освіти бази практики, виконання практикантами правил внутрішнього трудового розпорядку;

- приймає звіти у здобувачів освіти коледжу протягом п'яти днів після закінчення практики, або протягом перших п'яти днів семестру, який починається після практики;

- подає заступнику директора з виробничої роботи звіт про проведення практики із зауваженнями і пропозиціями щодо поліпшення практики здобувачів освіти.

4.4. Права та обов'язки керівників практики від бази практики визначається договором про проведення практичної підготовки здобувачів освіти.

Керівники баз практики зобов'язані забезпечити створення належних умов для проходження практики, дотримання правил і норм охорони праці, безпеки життєдіяльності і виробничої санітарії відповідно до законодавства.

4.5. Перед початком кожної практики директор коледжу наказом про її проведення затверджує список здобувачів освіти, які направляються для проходження практики із зазначенням баз та строків практики.

4.6. Під час проведення навчальної практики академічна група може бути поділена на підгрупи з урахуванням Норм часу для планування та обліку навчальної роботи педагогічних і науково-педагогічних працівників закладів фахової передвищої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України 18 червня 2021 року № 686, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 19 серпня 2021 року за № 1092/36714 (далі - Норм часу).

При проходженні навчальної практики в навчально-виробничих майстернях коледжу з урахуванням вимог техніки безпеки та віку здобувачів освіти академічна група може бути поділена на підгрупи, але не менше десяти осіб в підгрупі.

Якщо на дільниці навчально-виробничих майстерень робочих місць менше ніж здобувачів у групі (поділ групи не можливий), дозволяється робота здобувачів освіти на робочих місцях по черзі, згідно з графіком, розробленим майстром виробничого навчання.

4.7. Тривалість аудиторної роботи здобувача фахової передвищої освіти під час проведення навчальної практики не повинна перевищувати 24 академічних годин на тиждень (36 академічних годин на тиждень для практики у виробничих майстернях).

Тривалість робочого часу здобувача освіти під час проведення виробничої практики не повинна перевищувати тривалості робочого дня з урахуванням віку здобувача освіти відповідно до законодавства.

Здобувачі освіти для забезпечення виконання наказу по коледжу про направлення на практику та в період проходження практики зобов'язані:

- при самостійному підборі бази практики своєчасно отримати дозвіл на оформлення договору на проходження практики і не пізніше ніж за два тижня надати у коледж всі необхідні документи (листи, довідки, договір, вид діяльності підприємства або ФОП та інші);
- за тиждень до початку практики одержати від керівника практики від коледжу консультації щодо оформлення всіх необхідних документів, зразка оформлення щоденника, звіту, отримати у керівника практики направлення на проходження практики встановленого зразка;
- пройти вступний інструктаж в коледжі перед початком практики;
- прийти на практику в день, визначений у направленні на практику з відміткою в щоденнику;
- вивчити і суворо дотримуватись правил внутрішнього трудового розпорядку підприємства, правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;
- регулярно відвідувати базу практики, у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками її керівників;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- дотримуватися зазначених в направленні на практику строків відвідування місць практики та строки присутності у коледжі для звітування перед керівниками практики щодо обов'язкової підготовки звіту. В останній день практики здобувач освіти зобов'язаний надати керівнику практики оформлений належним чином щоденник, звіт та інші документи;

- своєчасно представити звіт з кожного виду практики та отримати диференційовану оцінку в термін, встановлений цим Положенням.

- після закінчення кожної практики здобувачі освіти звітують про виконання завдань для самостійної роботи та індивідуальних завдань, передбачених програмою практики.

4.8. Практична підготовка здобувачів освіти з особливими освітніми потребами проводиться з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей.

4.9. Під час проходження практичної підготовки забороняється використовувати працю здобувачів освіти для цілей, не передбачених програмою практичної підготовки.

V Підсумковий контроль

5.1. Після закінчення терміну кожної практики здобувачі освіти звітують про виконання програми практики. З навчальної практики здобувачі фахової передвищої освіти оформлюють – щоденник або звіт, з технологічної та переддипломної - звіт і захищають його у встановленому порядку.

5.2. Форма звітності з практики є обов'язковою, структуру та вимоги щоденнику та звіту визначає циклова комісія. Звіт має містити відомості про виконання здобувачем освіти усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, мати розділи з питань охорони праці, висновки і пропозиції, та інші.

5.3. Звіт з практики захищається здобувачем освіти (з диференційованою оцінкою) в коледжі – керівникові практики.

5.4. Оцінка здобувачу освіти за практику виставляється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу Відокремленого структурного підрозділу «Гірничо-електромеханічний фаховий коледж Криворізького національного університету» та вимог програми практики, і враховується до загального рейтингу успішності для призначення стипендії за результатами наступного семестрового контролю.

5.5. За результатами практики здобувачу освіти може бути присвоєна повна або часткова професійна кваліфікація відповідно до законодавства, включаючи проведення додаткових контрольних заходів.

5.6. Здобувачу освіти, який не виконав програму навчальної чи виробничої практики (не відвідував місце проходження практики, не виконував завдання, отримав негативний відгук/оцінку від керівника практики від підприємства, або отримав негативну оцінку за результатами такої практики, надається право на проходження практики повторно у разі,

якщо програма практики не виконана з поважних причин (вагомі підстави: хвороба, сімейні обставини, тощо).

5.7. У виняткових випадках, передбачених законодавством України (під час карантинних заходів на всій території України, дії правового режиму воєнного стану в Україні, чи окремих її частинах, тощо) практична підготовка здобувачів освіти проводиться на базах практики у дистанційному режимі з забезпеченням надійної ідентифікації здобувачів освіти та забезпеченням з боку викладача випускової комісії або майстра виробничого навчання і самих здобувачів освіти контролю якості практичної підготовки та не допущення проявів академічної недоброчесності.

5.8. Підсумки кожного виду практики обговорюються на засіданнях відповідальних циклових комісій, а загальні підсумки практики підводяться на педагогічних радах закладу фахової передвищої освіти не менше одного разу протягом навчального року.

VI. Матеріальне та фінансове забезпечення практичної підготовки

6.1. У разі неможливості при проведенні практики дотримуватися вимог Норм часу щодо чисельності здобувачів у групах (підгрупах) практики, а також інші організаційні питання практики, не визначені цим Положенням, встановлюються самостійно закладами фахової передвищої освіти відповідно до навчальних планів.

6.2. Здобувачі фахової передвищої освіти проходять практику як на безоплатній основі, так й на вакантних робочих містах, на час практики за ними зберігається право на академічні та соціальні стипендії.

**ПРОЄКТ ДОГОВІРУ № _____
на проведення виробничої практики**

м. Кривий Ріг

_____ 20__ р.

Ми, що нижче підписалися, з однієї сторони **КРИВОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**, в особі директора **Відокремленого структурного підрозділу «Гірничо-електромеханічний фаховий коледж Криворізького національного університету»**, що діє на підставі положення та довіреності № _____ від _____ (далі «коледж»), і, з іншої сторони, _____, в особі _____, що діє на підставі _____ (далі «база практики»), уклали між собою цей договір на проведення практики здобувачів освіти:

1. БАЗА ПРАКТИКИ ЗОБОВ'ЯЗУЄТЬСЯ:

1.1 Прийняти здобувача освіти на практику згідно з календарним планом:

№	Номер і назва спеціальності (освітньо-професійної програми)	Курс	Вид практики	К-ть здобувачів-практикантів	Термін практики
1					
2					

1.2. Надіслати до коледжу повідомлення встановленого зразка про прибуття на практику здобувача освіти.

1.3. Призначити наказом кваліфікованого фахівця для безпосереднього керівництва практикою.

1.4. Створити необхідні умови для виконання здобувачем освіти програми практики, не допускати використання його на роботах, що не відповідають програмі практики та майбутній спеціальності.

1.5. Забезпечити здобувачу освіти умови безпечної роботи на робочому місці. Проводити обов'язкові інструктажі з охорони праці. У разі потреби навчати здобувача освіти-практиканта безпечних методів праці.

1.6. Забезпечити облік виходів на виробничу практику здобувача освіти. Про всі порушення трудової дисципліни повідомляти керівникові практики від коледжу або його адміністрації.

1.7. Надати здобувачу освіти можливість користуватися бібліотекою, технічною, конструкторською та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики.

1.8. Після закінчення практики надати характеристику на здобувача освіти – практиканта, в котрій відобразити якість підготовленого ним звіту.

1.9. Додаткові умови _____

2. КОЛЕДЖ ЗОБОВ'ЯЗУЄТЬСЯ:

- 2.1. При необхідності, надати базі практики програми практик.
- 2.2. Надати базі практики список здобувачів освіти, що направляються на практику.
- 2.3. Призначити керівником практики від коледжу кваліфікованого викладача спеціальних дисциплін.
- 2.4. Забезпечити дотримання здобувачем освіти трудової дисципліни і правил внутрішнього розпорядку. Брати участь у розслідуванні нещасних випадків, що сталися зі здобувачем освіти під час проходження практики.

3. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТОРІН:

- 3.1. Сторони відповідають за невиконання покладених на них обов'язків щодо організації і проведення практики згідно з законодавством про працю в Україні.
- 3.2. Всі суперечки, що виникають між сторонами за договором, вирішуються у встановленому порядку.
- 3.3. Договір набуває сили після його підписання сторонами і діє до кінця практики згідно з календарним планом.
- 3.4. Договір складений у двох примірниках – по одному коледжу і базі практики.

4. ЮРИДИЧНІ АДРЕСИ СТОРІН:

*КОЛЕДЖ: 50096, м. Кривий Ріг, вул. Караманиць Федора, 37 «Г»; ВСП «ГЕМФК КНУ»;
моб. т. 0973657092, IBAN: UA108201720343130004000079990,
UA268201720343121004200079990 Банк – Державна казначейська служба України м. Київ.
МФО 820172, Код ЄДРПОУ 37861959, ІПН 376644604825, св-во №200024838
Статус платника податків – платник ПДВ, не платник податку на прибуток.*

БАЗА ПРАКТИКИ: _____

ПІДПИСИ ТА ПЕЧАТКИ

ДИРЕКТОР КОЛЕДЖУ

_____ / _____

_____ 20 ____ р.

КЕРІВНИК БАЗИ ПРАКТИКИ:

_____ / _____

_____ 20 ____ р.